

UCHWAŁA

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

Protokolant Katarzyna Bartczak

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko R. S.A. w W.
przy udziale Rzecznika Praw Obywatelskich
o zapłatę,
po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym
w dniu 12 lipca 2018 r.
zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Apelacyjny w (...)
postanowieniem z dnia 19 grudnia 2017 r., sygn. akt V ACa (...) -
obecnie V AGa (...)

"Czy z prawomocności materialnej (powagi rzeczy osądzonej) wyroku zasądzającego na rzecz powoda część świadczenia z danego stosunku prawnego korzysta rozstrzygnięcie o zasadzie odpowiedzialności z tego stosunku prawnego pomiędzy tymi samymi stronami przy niezmienionych okolicznościach sprawy?"

podjął uchwałę:

W procesie o świadczenie okresowe przysługujące powodowi na podstawie określonego stosunku prawnego za kolejny okres wymagalności, nie jest dopuszczalne ponowne badanie i ocenianie przez sąd zdarzeń prawnych, odnoszących się do zasady odpowiedzialności pozwanego, w takim zakresie, w jakim były one przedmiotem rozstrzygnięcia w prawomocnym wyroku wydanym w procesie między tymi samymi stronami o świadczenie należne za wcześniejsze okresy wymagalności.

UZASADNIENIE

Powódka A. S. w pozwie skierowanym przeciwko „R.” S.A. w W. domagała się zasądzenia kwoty 248 558,40 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 62 139,60 zł od dnia 13 lutego 2016 r., 62 139,60 zł od dnia 15 marca 2016 r., 62 139,60 zł, od dnia 13 kwietnia 2016 r. i 62 139 zł od dnia 14 maja 2016 r. do dnia zapłaty, tytułem czynszu za najem lokalu użytkowego położonego w B. przy ul. W., za okres od lutego do maja 2016 r.

Wyrokiem z dnia 30 września 2016 r. Sąd Okręgowy w B. uwzględnił w całości powództwo. W uzasadnieniu ustalił, że w dniu 1 października 2007 r. strony zawarły umowę najmu opisanego wyżej lokalu. Pismem z dnia 25 czerwca 2008 r. strona pozwana złożyła powódce oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z uwagi na brak zapewnienia przez powódkę sprawnego działania węzła c.o. w stopniu umożliwiającym prawidłowe korzystanie z przedmiotu najmu. Wypowiedzenie okazało się bezskuteczne, gdyż najmowany przez stronę pozwaną lokal miał zapewniony dostęp do mediów, a w szczególności do urządzeń koniecznych do ogrzewania budynku. W chwili wydania lokalu miał sprawny węzeł c.o. Pismem z dnia 19 lutego 2009 r. strona pozwana złożyła powódce kolejne wypowiedzenie umowy, wskazując tym razem, że podjęła realizację inwestycji w postaci obiektu dla potrzeb ekspedycyjnych.

Powódka zawarła ze „S. AB” S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności z umowy najmu z dnia 1 października 2007 r., tytułem zabezpieczenia świadczonych przez cesjonariusza na rzecz powódki usług kredytowych. Umowa cesji nie doszła jednak do skutku, a to w związku z odmową przez stronę pozwaną jako dłużnika wpłat rat czynszowych, wskutek czego wszelkie roszczenia z tytułu umowy najmu przeszły z powrotem na powódkę.

W prawomocnie zakończonych sprawach VIII GC (...) i VIII (...) Sąd Okręgowy w B. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki należności czynszowe z tytułu umowy najmu z dnia 1 października 2007 r. za okres od sierpnia 2008 r. do sierpnia 2011 r. W sprawie VIII GC (...) Sąd Okręgowy w B. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki należności czynszowe z tytułu tej umowy za

okres od września 2011 r. do października 2014 r. Z kolei w sprawie VIII (...) zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w B. zostało oddalone powództwo „R.” S.A. w W. przeciwko A. S. o zapłatę kwoty 199 094 zł z tytułu zwrotu zapłaconego czynszu wynikającego z tej umowy.

Sąd Okręgowy powołując się na przepisy art. 365 § 1 k.p.c. i art. 366 k.p.c. wskazał, że z uwagi na identyczną podstawę faktyczną roszczeń powódki o zapłatę czynszu za wcześniejsze okresy wymagalności, koniecznym stało się przyjęcie ustaleń faktycznych poczynionych w tamtych sprawach za wiążące, a w szczególności dotyczy to oceny bezskuteczności wypowiedzeń z dnia 25 czerwca 2008 r. i 19 lutego 2009 r. Związanie prawomocnym orzeczeniem oznacza niedopuszczalność nie tylko dokonywania ustaleń sprzecznych z nim, ale nawet prowadzenia postępowania dowodowego w tym zakresie. Poza tym, przedmiotem odrębnej oceny nie mógł być zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powódki z uwagi na cesję spornych wierzytelności na rzecz „S. AB” S.A., skoro w powołanych sprawach zostało przesądzone, iż powódka ma legitymację procesową czynną i może dochodzić od strony pozwanej roszczeń czynszowych.

Rozpoznając apelację strony pozwanej Sąd Apelacyjny w (...) powziął wątpliwości, które wyraził w przedstawionym do rozstrzygnięcia pytaniu prawnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Prawomocność orzeczenia sądu jest podstawą jego mocy wiążącej, która charakteryzuje się tym, że nikt nie może negować faktu istnienia orzeczenia i jego określonej treści. Przepis ten wyraża również tzw. pozytywny aspekt prawomocności materialnej orzeczenia sądowego przejawiający się w jego mocy wiążącej jako określonego przymiotu prawnego rozstrzygnięcia zawartego w treści orzeczenia. Skutek materialno-prawny prawomocnego orzeczenia oznacza, że prawomocne orzeczenie odpowiada rzeczywistemu stanowi prawnemu, potwierdza go i czyni go niewątpliwym. Jeśli zatem dane zagadnienie prawne zostało prawomocnie rozstrzygnięte w pierwszym procesie, stanowi kwestię

wstępną (prejudycjalną) w innym procesie, w którym dochodzone jest inne żądanie. Związanie prawomocnym wyrokiem oznacza, że sąd obowiązany jest uznać, iż kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym wcześniejszym wyroku i w późniejszym procesie kwestia ta nie może być już ponownie badana (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2003 r., I CKN 263/01, M. Prawn. 2015, nr 2, s. 85).

W uchwale z dnia 29 marca 1994 r., III CZP 29/94 (Biul. SN 1994, nr 3, s. 17), Sąd Najwyższy wskazał, że w procesie o dalszą - ponad prawomocnie uwzględnioną - część świadczenia z tego samego stosunku prawnego, sąd nie może w niezmienionych okolicznościach odmiennie orzec o zasadzie odpowiedzialności pozwanego. Prawomocne orzeczenie sądu opiera swoje znaczenie na prawach podmiotowych, o które proces się toczył, a udzielając ochrony prawnej realizuje również samo prawo do wymiaru sprawiedliwości, mające swoje konstytucyjne źródła. Dopuszczenie do możliwości rozbieżnego oceniania zasadności tego samego roszczenia, w tych samych okolicznościach, w różnych orzeczeniach byłoby zaprzeczeniem społecznie oczekiwanych reguł ochrony prawnej i naruszeniem zasady zaufania do wymiaru sprawiedliwości. Moc wiążąca ma gwarantować poszanowanie prawomocnego orzeczenia sądu, regulującego stosunek prawny będący przedmiotem rozstrzygnięcia. Prawomocny wyrok, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia także w innej sprawie, swą mocą powoduje, że nie tylko nie może być zmieniony lub uchylony, ale że nie jest możliwe odmiennie ocenianie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami (por. też wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., IV CSK 89/05, nie publ., z dnia 6 marca 2014 r., V CSK 203/13, nie publ., z dnia 4 listopada 2016 r., I CSK 736/15, nie publ.).

Według drugiego nurtu orzeczniczego, unormowana w art. 365 § 1 k.p.c. moc wiążąca prawomocnego wyroku dotyczy co do zasady zawartości jego sentencji, a nie uzasadnienia, zawierającego przedstawienie dowodów i ocenę ich wiarygodności. Przedmiotem prawomocności materialnej jest ostateczny rezultat

rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które do niego doprowadziły i sąd nie jest związany zarówno ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, jak i poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego w niej wyroku (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 73/00, nie publ., z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 702/04, nie publ., z dnia 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07, nie publ., z dnia 15 stycznia 2015 r., IV CSK 181/14, nie publ.).

Przedstawione rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do problematyki prawomocności materialnej nie mają jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia przedstawionego przez Sąd Apelacyjny zagadnienia prawnego. Należy bowiem zwrócić uwagę, iż w stanie faktycznym sprawy nie chodzi o kwestię związaną z prawomocnością wyroku wydanego w procesie częściowym, czyli w takim, w którym doszło do rozdrobnienia przez powoda - w oparciu o przyjęte przez niego kryteria o charakterze subiektywnym - roszczeń w ten sposób, że dochodzi on jedynie części z określonej całości, czyli części tego, czego mógłby się domagać. Są to części na tyle jednorodne, że dochodzone jako całość stanowiłyby, w rzeczy samej, jedno roszczenie. Tzw. procesy częściowe są szczególnym przypadkiem, obejmującym sytuację, w której powód na jednej podstawie faktycznej i prawnej decyduje się na dochodzenie jednego świadczenia w kilku procesach.

W niniejszej sprawie przedmiotem sporu jest natomiast świadczenie czynszowe za kolejny okres obowiązywania umowy najmu w sytuacji, gdy za wcześniejsze okresy zapadły już prawomocne wyroki zasądzające należności czynszowe.

Świadczenie najemcy z tytułu czynszu stanowi świadczenie okresowe, polegające na przekazywaniu określonej kwoty pieniężnej w oznaczonych w umowie odstępach czasu. Obowiązek spełniania świadczeń powtarzających się jest rozłożony w czasie i istnieje przez czas trwania stosunku zobowiązaniowego. Tym różni się świadczenie okresowe od jednorazowego, spełnianego sukcesywnie lub ratalnie, że wpłacane okresowo kwoty nie są zaliczane na poczet jednego świadczenia. Występuje więc wielość świadczeń okresowych, z których każde jest wymagalne w innym terminie i w innym terminie ulega przedawnieniu. W rezultacie,

każde z tych świadczeń stanowi odrębny dług, jakkolwiek jest to dług tego samego rodzaju (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2009 r., II CSK 409/08, nie publ.). Świadczenie okresowe (np. czynsz najmu) nie może być utożsamiane z częścią świadczenia z danego stosunku prawnego (np. z umowy pożyczki). Wyjątek dotyczy sytuacji, w której strony umowy najmu ustalą, że w przypadku najmu trwającego dłużej niż miesiąc (art. 669 § 2 k.p.c.), zapłata czynszu nastąpi jednorazowo (tzw. czynsz skapitalizowany). Jednakże taka sytuacja nie występuje w tej sprawie.

Skoro więc czynsz najmu za każdy kolejny okres wymagalności stanowi odrębne i samodzielne świadczenie, nie zaś część jednego świadczenia, którego powód mógłby dochodzić w całości, to każdorazowo w kolejnym procesie należy badać m.in. istnienie stosunku zobowiązaniowego za okres, za który dochodzone jest świadczenie. Determinowane jest to specyfiką odpowiedzialności pozwanego najemcy z tytułu zapłaty czynszu, która - w przeciwieństwie do zasady odpowiedzialności ze stosunku prawnego, co do którego świadczenie może być spełniane częściami (tzw. częściowe dochodzenie świadczenia) - jest złożona i wieloaspektowa, a zarazem dynamiczna. Różnego rodzaju bowiem zdarzenia prawne mogą mieć wpływ na istnienie stosunku prawnego wynikającego z umowy najmu w kolejnych okresach wymagalności świadczenia okresowego (np. wypowiedzenie, odstąpienie od umowy), w tym na legitymację procesową czynną (np. umowa cesji wierzytelności z umowy najmu). Ze względu na samodzielność świadczeń (pieniężnych) okresowych wynikających z umowy najmu, a także brak identycznej zasady odpowiedzialności pozwanego najemcy, w każdym kolejnym procesie za dalszy okres obowiązywania umowy, należy badać istnienie stosunku najmu. Brak identyczności zasady, już chociażby ze względu na element czasu, który odgrywa zasadniczą rolę przy określaniu wymagalności świadczenia za poszczególne okresy, uniemożliwia wykreowanie jednej niezminionej w każdym aspekcie zasady odpowiedzialności pozwanego najemcy z tytułu zapłaty czynszu. Inaczej rzecz ujmując, wyrok zasądający czynsz za pewien okres, nie wiąże w odniesieniu do zasady odpowiedzialności w procesie o świadczenie czynszowe za kolejny okres.

W postanowieniu z dnia 9 lutego 2017 r., III CZ 63/16 (nie publ.), Sąd Najwyższy rozważał kwestię związania prawomocnym wyrokiem w sprawie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy i wyjaśnił, że przepisy prawa materialnego nakazują w procesie o świadczenie z tego tytułu za kolejny okres zbadanie tytułu prawnego powoda, jego dobrej lub złej wiary oraz czynników mających wpływ na wysokość należnego wynagrodzenia, a wszystkie te okoliczności mogą się zmieniać w czasie.

Z kolei w wyroku z dnia 13 października 2017 r., I CSK 46/17 (nie publ.), Sąd Najwyższy stwierdził, że moc wiążąca wyroku zasądzającego opłatę roczną za użytkowanie wieczyste gruntu za dany rok sprowadza się do tego, że za ten rok właścicielowi przysługuje od użytkownika wieczystego opłata roczna w zasądzonej kwocie. Mocą tą nie są natomiast objęte zawarte w uzasadnieniu tego wyroku ustalenia faktyczne dotyczące sposobu zachowania się właściciela wobec użytkownika wieczystego w sferze *imperium* i *dominium*, ram czasowych tego zachowania i jego wpływu na możliwość realizowania przez użytkownika wieczystego uzgodnionej inwestycji.

Oczywiście świadczenie z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, czy opłata roczna za użytkowanie wieczyste nie są tożsame z okresowymi świadczeniami czynszowymi z umowy najmu, ale ich przykład pokazuje, że zasada odpowiedzialności posiadacza oraz użytkownika wieczystego za zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy w następnych okresach, czy zapłatę kolejnych opłat rocznych, może kształtować się różnie w poszczególnych okresach korzystania z nieruchomości i istnienia użytkownika wieczystego.

Przepis art. 365 k.p.c. nie określa wprost granic przedmiotowych mocy wiążącej, bowiem odwołuje się jedynie do prawomocności orzeczenia. W tej materii należy sięgać do art. 366 k.p.c., regulującego przedmiotowe granice powagi rzeczy osądzonej, co znajduje uzasadnienie w założeniu, że powaga rzeczy osądzonej i moc wiążąca są dwoma aspektami tej samej instytucji, jaką jest prawomocność materialna orzeczenia. Celem prawomocności materialnej jest zapewnienie

stabilności sądowego rozstrzygnięcia i ekonomia procesowa (*ne bis in idem procedatur*).

Nie ulega jednak wątpliwości, że oba przepisy normują różne kwestie prawno-procesowe. Moc wiążąca orzeczenia sądowego oznacza, że wchodzi ono do podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia zapadłego w procesie, dla rozstrzygnięcia którego orzeczenie to jest wiążące. Natomiast w przypadku powagi rzeczy osądzonej, orzeczenie to nie może być objęte podstawą faktyczną i prawną rozstrzygnięcia co do istoty sprawy w innym procesie, gdyż stanowiłoby to naruszenie zasady powagi rzeczy osądzonej, lecz podlega badaniu formalnemu jako przesłanka dopuszczalności procesu. Powyższe różnice w zakresie regulacji obu przepisów pokazują, że z punktu widzenia prawomocności materialnej, art. 366 k.p.c. ma szerszy i bardziej szczegółowy zakres, gdyż odwołuje się nie tylko do samego prawomocnego orzeczenia, tak jak art. 365 k.p.c., lecz także do tego co stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia. Rzecz jasna, również w celu określenia zakresu mocy wiążącej orzeczenia, należy ustalić, co stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, o ile nie wynika to z sentencji. Niemniej jednak, jeśli chodzi o orzeczenia zasądzające, tak jak w tej sprawie, świadczenia czynszowe, w ramach mocy wiążącej orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) w procesie o świadczenie za kolejny okres, przedmiotem badania jest jedynie to z jakiego stosunku prawnego i za jaki okres zostało ono zasądzone, zaś inne aspekty związane z zasadą odpowiedzialności pozwanego najemcy, w tym mające znaczenie prejudycjalne w tamtym procesie (np. skuteczność wypowiedzeniu umowy najmu, legitymacja procesowa czynna), wymagają badania podstawy rozstrzygniętego sporu, w ramach instytucji powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.).

Dlatego rozwiązania przedstawionego w pytaniu zagadnienia prawnego, trzeba poszukiwać na gruncie negatywnego aspektu prawomocności materialnej orzeczenia, którą wyraża przepis art. 366 k.p.c., stosownie do którego wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

Prawomocny wyrok korzysta z powagi rzeczy osądzonej w określonym zakresie przedmiotowym. O tym, czy w nowym procesie chodzi o tę samą, czy też inną podstawę faktyczną sporu, decyduje stan faktyczny, jaki istniał w chwili zamknięcia rozprawy w poprzednim procesie, a nie to, czy powód istniejące i istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty zgłosił. Powagę rzeczy osądzonej należy więc oceniać według istoty orzeczenia w związku ze stanem sprawy, który był podstawą rozstrzygnięcia.

Powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na motywy wyroku w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne dla wyjaśnienia jego zakresu, a przede wszystkim indywidualizacji sentencji wyroku jako rozstrzygnięcia o przedmiocie sporu i w jakim określają one istotę danego stosunku prawnego. Chodzi tylko o te elementy uzasadnienia dotyczącego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, w których sąd wypowiada się w sposób stanowczy o żądaniu (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 września 1957 r., 1 CO 20/57, OSPiKA 1958 nr 10, poz. 261, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1962 r., 1 CR 771/61, OSNCP 1963, nr 7-8, poz. 176, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2010 r., II PK 249/09, OSNP 2011, nr 17-18, poz. 225). W przypadku wyroku zasądającego świadczenie pieniężne, w sentencji wskazywana jest kwota, bez określenia stosunku, z którego wynika, a w przypadku świadczeń okresowych sentencja nie określa też okresu, za który świadczenie zostało zasądzone. W takim wypadku, bez sięgnięcia do uzasadnienia, zindywidualizowanie tego stosunku oraz czasookresu zasądzanego świadczenia okresowego, może okazać się co najmniej utrudnione.

Prawomocny wyrok, którego uzasadnienie nie zostało sporządzone, ma powagę rzeczy osądzonej w tym samym stopniu, co wyrok z uzasadnieniem. Jeśli dla rozstrzygnięcia nowej sprawy zachodzi potrzeba ustalenia, czy i o ile od chwili zamknięcia rozprawy w pierwszym procesie stan faktyczny uległ zmianie, sąd orzekający w nowej sprawie musi sam odtworzyć rozumowanie sądu, które doprowadziło do rozstrzygnięcia istoty sprawy (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1955 r., 3 CR 199/54, OSN 1956, nr 4, poz. 100).

W stanowiącą przedmiot rozstrzygnięcia podstawę sporu mogą wchodzić różnego rodzaju fakty i zdarzenia prawne, ocenione na podstawie stosownych norm prawa materialnego. Do tego rodzaju zdarzeń prawnych mających wpływ na istnienie stosunku najmu i zarazem na przesłanki odpowiedzialności najemcy za zapłatę czynszu należy zaliczyć oświadczenia najemcy o wypowiedzeniu umowy najmu. To samo odnosi się do spornej legitymacji procesowej czynnej, która została rozstrzygnięta w procesie pomiędzy tymi samymi stronami o świadczenie z tego samego stosunku prawnego za wcześniejszy okres. Ocena konkretnych wypowiedzeń stosunku najmu, a także ocena określonego zdarzenia prawnego dotyczącego legitymacji procesowej czynnej miała w procesach o zapłatę świadczeń czynszowych za poprzednie okresy znaczenie prejudycjalne. Rozstrzygnięcie tych kwestii, w tamtych procesach oznacza, że w procesie o świadczenie okresowe za następny okres, przez wzgląd na powagę rzeczy osądzonej, nie mogą one być ponownie badane. Ponowne badanie tych samych kwestii na podstawie tych samych okoliczności, w każdym kolejnym procesie o świadczenia za następne okresy wymagalności groziłoby też odmiennością ich ocen i mogłoby się okazać, że za jednym razem sąd przyjąłby istnienie stosunku najmu jako podstawę zasądzenia świadczenia, a za kolejny okres, inny sąd, zająłby przeciwne stanowisko i tak na przemian, w zależności od tego, ile byłoby procesów sądowych o świadczenia okresowe za dalsze okresy obowiązywania umowy najmu. Argument przeciwny, oparty na konieczności uniknięcia petryfikacji rozstrzygnięć błędnych, nie przekonuje, ponieważ do wzruszenia prawomocnych wyroków oczywiście sprzecznych z prawem służy instytucja skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; w sprawach o czynsz najmu skarga kasacyjna jest niedopuszczalna (art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.).

W efekcie prawomocny wyrok zasądający świadczenie okresowe ma ten skutek, że rozstrzyga definitywnie wszystkie kwestie prawne, które przy rozpoznawaniu sprawy wchodziły w zakres podstawy rozstrzygnięcia sporu.

Należy jednak podkreślić, że w procesie o świadczenie okresowe za kolejne okresy wymagalności nie obowiązuje prekluzja w zakresie twierdzeń i zarzutów, jak i prekluzja dowodowa z procesu za wcześniejszy, osądzony prawomocnie, okres

wymagalności. Jest to bowiem nowy proces, którego przedmiotem jest samodzielne roszczenie i w związku z tym, prekluzja faktów i dowodów może być oceniana wyłącznie w ramach reguł tego nowego procesu. Zatem, jeśli z jakichś względów pozwany w poprzednim procesie nie kwestionował istnienia najmu w związku z wypowiedzeniem, względnie nie zgłosił określonych dowodów, to w procesie za kolejny okres, może taki zarzut podnieść i zgłosić dowody, skoro ten zarzut oraz okoliczności faktyczne nie były wcześniej badane i nie wchodziły w podstawę rozstrzygniętego prawomocnie sporu (czyli nie są objęte powagą rzeczy osądzonej) w sprawie o świadczenie czynszowe za poprzednie okresy. Pogląd Sądu Najwyższego o prekluzji faktów i dowodów wyrażony w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 16 listopada 1954 r., I CO 41/54, (OSN 1956, nr 1, poz. 3) oraz w uzasadnieniu uchwały z dnia 5 czerwca 1954 r., 2 CO 26/54, (OSN 1955, nr 2, poz. 30), został wyrażony w sprawach, których przedmiot nie dotyczył świadczeń okresowych.

Z tych względów Sąd Najwyższy podjął uchwałę na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

jw

r.g